

PORADNIK DLA CZYTAJĄCYCH

WIADOMOŚCI MIESIĘCZNE O KSIĄŻKACH NOWYCH I DAWNIEJSZYCH
PODAWANE PRZEZ KSIĘGARNIĘ M. ARCTA W WARSZAWIE.

DODATEK BEZPŁATNY DO „ŚWIATA”

TREŚĆ. EKONOMIŚCI POLSCY.—NOWE KSIĄŻKI. (Balzer O. Przygodne słowa.—Sokolnicki M. Generał Michał Sokolnicki.—Kleiner Z. Zygmunt Krasiński I.—Dybczyński T. Przewodnik po górach Świętokrzyskich.—Nusbaum A. i Tarowicz J. Rozwój świata zwierzęcego I.—Wilkomm M. Atlas państwa roślinnego.—Silnik Diesla 70 konny.—Bukowiński Wł. Na przełomie, nowe wiersze.—Dębicki Z. Oglądam się za ciebie, poezje.—Makuszyński K. Zabawa w szczęście, nowele.—Przybyszewski St. Mocny człowiek, powieść.—Tenże. Topiel, dramat.—Zapolska G. Panna Maliczewska, dramat).—U obcych.—«Gody Życia» i «Gody Życia».—Jeszcze o «Bibliografii prawniczej».—Co wiemy o Słowianach?—Życiorysy sławnych mężów.—Nietzsche i o Nietzschem.—Z prasy.—Pokłosie myśli.—Wydawnictwo imienia Władysława Andrychiewicza.—Odpowiedzi.—Kuryerek księgarski.

EKONOMIŚCI POLSCY.

W chwili gdy piszemy te słowa, we Lwowie, świętującym jednocześnie 250 lecie swej wszechnicy, toczą się obrady V polskiego zjazdu prawników i ekonomistów, które niejedną przyrzucą cegielkę do gmachu naszej nauki o społeczeństwie.

Naszą literaturę prawno-ekonomiczną należy rozpatrywać z dwu punktów widzenia. Jeżeli weźmiemy pod uwagę liczebność dzieł, rozpraw, studyów i przyczynków w tym zakresie (a zdać sobie z niej sprawę łatwo, wobec wydanej niedawno, wyczerpującej „Bibliografii prawniczej” Adolfa Suligowskiego, o której pisaliśmy niedawno na tem miejscu), ogarnie nas zdumienie na widok mnóstwa tytułów prac, wydanych w samym już tylko ubiegłym stuleciu.

Zwrócić jednak należy uwagę na tę okoliczność, że nasza literatura socjologiczno-ekonomiczna w olbrzymiej większości poświęcona jest praktycznym zadaniom życia społecznego: sprawy publicystyczne w najszlachetniejszym znaczeniu tego wyrazu, roztrząsanie różnych kwestyi, związanych z bieżącym życiem narodu, jego prawodawstwem, z instytucjami społecznymi, wogóle, warunkami bytowania historycznego, oto przeważna treść naszych prac naukowych w tym zakresie.

Na palcach natomiast możnaby niemal policzyć pisarzy, którzy zajmowali się teorią ekonomii politycznej, którzy tworzyli systematy naukowe, oryginalne lub eklektyczne, idąc śladami Smith’a czy Marx’a.

I to jeszcze szczerze powiedzieć należy, że i tych nielicznych naszych ekonomistów-teoretyków ogół nie zna zupełnie. Kto u nas wie np., jakie zasady głosił Hoëne-Wronski lub Supiński, poza nielicznymi, oczywiście, specjalistami?

Z prawdziwą też radością podzielić się możemy z naszymi czytelnikami wiadomością o nowym wydawnictwie, które zdjąć powinno pieczęć zapomnienia z dzieł naszych socjologów i ekonomistów XVIII—XIX w. Jest to „Biblioteczka dzieł społeczno-ekonomicznych”, wychodząca pod kierownictwem zasłużonej działaczki na polu naukowym, p. Zofii Daszyńskiej-Golińskiej. W niewielkiej, a więc pod każdym względem przystępnej książeczce podać jak najpełniejszą charakterystykę jednego autora — oto założenie wydawnictwa, wychodzącego nakładem firmy księgarskiej M. Arcta w Warszawie *).

*) Taż firma puściła już w świat kilkanaście większych i mniejszych dzieł ekonomiczno społecznych, z których większość weszła w skład biblioteczki «Książek dla wszystkich», jako to: dr. A. Białeckiego «Prawo w życiu ludzkim, wykład popularny» (k. 30),—B. Danielewicz «Ubez-

Z tego zadania redaktorka wywiązała się jak najsu-
mienniej: w każdym tomiku podaje życiorys i charaktery-
stykę autora, dokładny spis jego prac ekonomiczno-spo-
łecznych, oraz spis monografii, poświęconych jego osobie
i działalności piśmienniczej, wreszcie — najważniejsze jego
dzieło lub dzieła naukowe bądź in extenso, bądź też
w umiejętnie dokonanych ekscerptach (wraz ze słownicz-
kiem wyrazów przestarzałych).

W ten sposób na 10 arkuszach niewielkiej ósemki po-
znajemy dokładnie pisarza i człowieka, który przestaje już
być dla nas terra incognita.

Pierwsza serya „Biblioteczki dzieł społeczno-ekono-
micznych”, p. t. „Ekonomiści polscy”, ma składać się z 10
tomików, z których ukazało się dotąd sześć: hr. Fryderyk
Skarbek „Ogólne zasady nauki gospodarstwa narodowe-
go”,—Józef Supiński „Szkoła polska gospodarstwa spo-
łecznego”,—Henryk Kamiński „Filozofia ekonomii ma-
teryalnej ludzkiego społeczeństwa”,—Hoëne-Wronski „Myl-
ne systemy ekonomii politycznej: merkantylizm, fizyokra-
tyzm”, oraz „System ekonomiczno-przemysłowy Ad. Smi-
tha”—i Waleryan Stroynowski „Ekonomika powszechna kra-
jowa narodów”.—Dalsze tomiki zawierać będą następujących
autorów: F. Naxa, Hugona Kollątaja i Stanisława Staszycza.

W następstwie zaś p. Daszyńska-Golińska przystąpi do
opracowania drugiej seryi: „Ekonomiści obcy”, która, podo-
bniej jak i pierwsza, powinna doznać życzliwego przyjęcia.

pieczenia życiowe» (k. 15),—J. Dohma «Z dziejów ruchu kobiecego»,
streściła M. Głotówna (k. 25),—Z. Daszyńskiej-Golińskiej «Nauka o ludz-
kości» (k. 10), dr. Fr. Jodla «Ekonomia społeczna a etyka», przekład
A. Krasnowolskiego (k. 15),—J. Kurnatowskiego «O solidaryzmie» (k. 15),—
A. Langego «Społeczeństwo i historia» wedł. teorii G. Tarde’a (k. 15),—
J. Langego «O prawach kobiety, jako żony i matki, wedł. przepisów kodeksu
obowiązującego» (k. 25),—dr. J. B. Marchlewskiego «Ekonomia polityczna
czem jest i czego uczy, wyd. II-gie (kop. 15),—Z. Pietkiewicza «Z naszych
stosunków ekonomicznych, kapitały obce w przemyśle polskim, cła, artele»
(k. 15), tegoż «Zrzeszenia wiejskie, dzwignia kultury i dobrobytu, spółki,
związki, kółka rolnicze» (k. 45),—dr. K. Rakowskiego «Dzieje ekonomicznego
rozwoju Polski» (k. 60),—W. Służewskiego «Zarys historii handlu w Pol-
sce» (k. 20),—H. Spencera «Zasady socjologii, dane socjologii, indukcje,
urządzenia domowe», streścił A. Wróblewski (k. 30),—tegoż «Instytucje
obrzędowe, streścił A. Wróblewski (k. 20),—W. Szukiewicza «Zasady
ruchu współdzielczego» (k. 25),—tegoż «Zasady ewolucji ekonomiczno-
politycznej, ideały Fabiuszów», (k. 20).—Do tegoż działu należą dzieła,
zamieszczone w wydawnictwie im. Wł. Andrychiewicza «Studyja» Wł.
Andrychiewicza — rb. 3, — «Pisma» R. Hubego, w dwu tomach — rb. 6,
oraz wspomniana powyżej «Bibliografia ekonomiczna» A. Suligowskie-
go rb. 10,—wreszcie kilka jeszcze dziełek, wydanych osobnych, z pośród
których wyróżnia się «Historia przemysłowa Anglii» H. B. Gibbinsa,
w przekł. J. (Stempkowskiej w wydawnictwie «Podstawy wykształcenia
współczesnego» — kop. 60, w opr. k. 80).

Książki i wydawnictwa, podawane w „Poradniku”, są do nabycia w księgarni M. ARCTA w Warszawie.

NOWE KSIĄŻKI.

Ważniejsze wydawnictwa z miesiąca maja i czerwca r. b.

Teologia, dzieła treści religijnej.

Łaciak B. Ks. Zdrowaś Marya czyli Nauka ku czci Najświętszej Maryi Panny. Brody. 1.60

Filozofia, psychologia, estetyka, etyka, krytyka.

Borstein B. Prolegomena filozoficzne do geometrii. 1.—

Dr. J. B. Potęga hipnotyzmu. Lwów. 1.—

Świat i człowiek. Wydanie nowe przerobione. Zt. II. Rozwój życia organicznego. Genealogia roślin. Genealogia zwierząt. Pocho-
dzenie człowieka. Rozwój człowieka. W o-
pracowaniu: J. Nusbauma, Z. Woycieckiego,
J. Eismonda, K. Stołyhy i L. Krzywickie-
go. Z 73 ilustracjami i I tablicą. 1.60

Zt. III. Rozwój kultury materialnej, wiedzy
społecznej i poglądu na świat. Rozwój
mowy. Rozwój stosunków gospodarczych.
W opracowaniu L. Krzywickiego i K. Ap-
pela, z 65 ilustracjami. 1.80

Steiner Dr. R. Przygotowanie do nadzmy-
słowego poznania świata i przekonania czło-
wieka, przekł. J. R. 1.80

Historia, biografia, heraldyka, numizmatyka.

Balzer O. Przygodne słowa, słowem wstęp-
nem poprzedził Ignacy Chrzanowski. Lwów.
2.—

W tomie tym, poprzedzonym serdecznym
słowem prof. Ignacego Chrzanowskiego, ze-
brano przemówienia, wypowiedziane różnemi
czasy i w różnych okolicznościach przez zna-
komitego autora „Genealogii Piastów”, prof.
Oswalda Balzera. A choć nie są to prace ści-
śle naukowe, dokładnie wszakże można z nich
poznać światły umysł i szlachetną duszę tego,
do którego stosuje Chrzanowski jego własne
słowa, wypowiedziane o Kalince: „jest praw-
dziwym kapłanem nauki, który ją czoł, jakoby
rzecz świętą, który nie sponiewierał jej nigdy,
który zawsze stał na straży jej honoru i nie-
skazitelnosci”.

Dzwonkowski Włodzimierz. Przyjaciel ludz-
kości. Warszawa wiosną 1794 r. Listy pre-
zydenta Zakrzewskiego do Kościuski. —75

Federowski M. Zygmunt Gloger (garść wspo-
mnień osobistych). —40

Hovorka Fr. L. Franciszek Palacky, ojciec
narodu czeskiego. —20

Janowski Dr. K. Wolnomularstwo (Mas-
nerya). —80

Navarra Ks. Monografia kościołów dyecezyi
kieleckiej tom II. 2—

Sokolnicki M. Generał Michał Sokolnicki
1760—1815. 1.50

Studjum niniejsze wchodzi w skład zaini-
cyowanej przez prof. Szymona Askenazego
i pod jego kierunkiem wydawanej biblioteki
„Monografii w zakresie dziejów nowożytnych”.
Znalazło tu już pomieszczenie kilkanaście
prac historycznych, przeważnie pióra byłych
uczniów zasłużonego autora „Wczasów hi-
storycznych”, prac prawdziwie cennych i sta-
rannie opracowanych. Niniejsza monografia,
pod względem metody i sposobu korzystania
z materiałów nie różniąc się od poprzednich,
przedstawia nam wierny portret jednej z sym-
patyczniejszych postaci z pośród żołnierzy
kościuszkowskich i napoleońskich, generała
Michała Sokolnickiego.

Tomkowicz St. Przyczynki do historii kul-
tury Krakowa w I połowie XVII w. Lwów.
3.60

Historia i teoria literatury.

Hovorka Fr. Josef Ignac Kraszewski (po cz.)—20
Kleiner Juliusz. Zygmunt Krasiński I. Dzieje
myśli. Lwów. 2 25

Zygmunt Krasiński, „poeta myśli”, nie po-
siada dotąd należytej monografii. Świetnie
wystylizowany portret autora „Irydiona”,
nakreślony w pięknej pracy prof. Tarnow-
skiego („Zygmunt Krasiński”), z przed lat
20 z górą, nie może zadowolić wobec dzi-
siejszych wymagań krytyczno-naukowych, cho-
ciaż w nowym, tegorocznym wydaniu poczynił
autor pewne zmiany i uzupełnienia. Łukę
tę wypełni niniejsza praca p. Kleinera, przed-
stawiająca rozwój duchowy poety. Dotąd ukazał
się tom pierwszy tej pięknej monografii,
zawierający charakterystykę Krasińskiego i je-
go myśli przeważnie na tle „Nie-Boskiej Ko-
medyi” i „Irydiona”. A czas już był wielki
na taką syntezę, wobec mnóstwa świeżo ogło-
szonych materiałów, wobec licznych, wciąż
pojawiających się przyczynków i studyów, do-
tyczających poszczególnych utworów.

Wóycicki K. Forma dźwiękowa prozy pol-
skiej i wiersza polskiego. 1.—

Teslar J. A. Wpływ Biblii na Zym. Kra-
sińskiego. —35

Zaleski Z. L. Zygmunt Krasiński o dziełach
i życiu poety w setną rocznicę urodzin —25

Zorian E. Irydion jako dramat psychiczny,
studjum literackie. Lwów. —35

Prawo, nauki społeczne i handel.

Dutlinger E. Fałszywe bilanse. 1—

Koszutski St. Podręcznik ekonomii politycz-
nej, wyd. II. 1.20

Publicystyka.

Jak uwolnić się od żydów? —15

Pieńkowski St. Zdanie Warszawy o „pocho-
dzie na Wawelu”. —50

Szubert J. Kilka wrażeń bieżącej doby na
połu przemysłowo-handlowym. —15

— W chwili ciężkiej i trudnej. —30

Żuraw. Jak my pracujemy? Szkice z życia
naszego przemysłu. Lwów. —55

Geografia, etnografia i podróże.

Dybczyński Tadeusz. Przewodnik po górach
Świętokrzyskich (Łysogórach).

Najpiękniejsza okolica w Królestwie Pol-
skiem, góry Świętokrzyskie, nie posiadała do-
tąd swego przewodnika. Udający się więc na
Łysicę turyści zadowolić się musieli ogólnemi
wskazówkami, zawartemi w przewodnikach, do-
tyczających całego Królestwa. Niniejsza więc
książeczka, ukazująca się w chwili organizo-
wania wycieczek krajoznawczych, zwłaszcza
przez młodzież, kończąca o tej porze zajęcia
szkolne, a napisana gruntownie i umiejętnie,
ukazuje się ze wszelkich miar na dobie. Układ
dzieła jest następujący: w części pierwszej
autor podaje ogólne wiadomości o górach Świę-
tokrzyskich (położenie geograficzne, ukształto-
wanie powierzchni, rzeki, budowa geologiczna,
klimat, flora, fauna, ludność, podział admi-
nistracyjny, literatura Łysogór); część druga
poświęcona jest wskazaniom ogólnym dla tu-
rysty (o wycieczkach wogólności, zaopatrzenie
się na wycieczki, o radzeniu sobie w drodze,
dojazd do Łysogór, plany wycieczek); część
trzecia wreszcie zawiera opisy szczegółowe
miast, miasteczek, wsi, gór i grzbietów w Ły-
sogórach w porządku alfabetycznym. Układ
więc jest i przejrzysty, i praktycznie pomy-
ślany.

Jagniątkowski Wł. Na brzegach Senegalu,
z przygód polskich na obczyźnie. —80
Życka Lud. Wilno. —15

Matematyka i nauki przyrodnicze.

Gustawicz Br. i Wyrobek E. Życie zwierząt.
Tom III. Ptaki cz. II. Wiedeń. 6.—

— tom IV. Gady. Płazy. Ryby cz. I. Wie-
deń. 6.—

Nusbaum-Hilarowicz J. Prof. Dr. Rozwój świata
zwierzęc., t. I. Embryologia ogólna. Lwów. 4.—

Poważna praca niniejsza zasłużonego profe-
sora wszechniczy lwowskiej składa się z na-
stępujących rozdziałów: I—Morfologia a fizyo-
logia, stanowisko embryologii pośród innych
nauk biologicznych, II—IV—Dzieje pojęć em-
bryologicznych, V—Rozradzanie płciowe, ele-
menty rozrodcze, VI—Jajo zwierzęce, VII—
Komórka płciowa męska, czyli plemnik, VIII—
Dojrzwienie komórek płciowych, IX—X—Za-
płodnienie, XI—Rozdzielnopłciowość i obu-
płciowość, przenoszenie plemni z narządów
płciowych męskich do żeńskich, składanie
i pielęgnowanie jaj, XII—Czas rozwoju, XIII—
XVII—Dziedziczność, XVIII—Bastardy so-
matyczne i szczepionkowe (rostowe) oraz chi-
mery, XIX—Powstawanie płci, XX—XXI—
Zmienność i różne jej rodzaje, XXII—Dzie-
worództwo czyli partenogeneza, XXIII—Roz-
mnażanie krewniacze, czyli wsobne.

Piękny to wkład do skarbnicy wiedzy
ojczystej.

Poniatowski St. O wpływie błędów obser-
wacyjnych na wskazówki antropologiczne.—50

Prace matematyczno-fizyczne, tom XXII. 2.40

Wilkomm Maurycy Dr. Atlas państwa roślin-
nego, zawierający 125 tablic kolorowanych
z 700 rysunkami roślin oraz liczne drzewo-
ryty wśród tekstu szczegółowego, opracowa-
nego przez Wł. M. Kozłowskiego. Wydanie
drugie przejrzane i uzupełnione.

Zapowiadane przez nas w ostatnim zeszy-
cie *Poradnika* nowe wydanie znakomitego
atlasu Wilkomma, w opracowaniu p. W. M. Ko-
złowskiego, ukazało się obecnie, z początkiem
lata, w druku. Jest to wielki tom, formatu
czwórki, o 200 stronach tekstu ze 170 rysun-
kami czarnymi, oraz 125 tablicami barwnymi,
na których znajdujemy 700 artystycznie odo-
bionych wizerunków roślin, przeważnie naszej
strefy. Od pierwszego wydania polskiego,
z roku 1900, różni się znacznie niniejsze za-
równy w opracowaniu tekstu, jak i w układzie
tablic. Tłomacz wziął za podstawę piątę wy-
danie niemieckie, opracowane, po śmierci
Wilkomma, przez E. Köhnego, i wprowadził
do przekładu wszystkie zdobycze wiedzy no-
woczesnej, zarówno pod względem fizjologii
roślin, jak i systematyki; p. Kozłowski zastoso-
wał tu układ Brauna, przejrzystszy od sy-
stematu Englera, przeprowadzonego w orygi-
nale niemieckim, i mniej odbiegający od norm,
powszechnie przyjętych w naszych podręcz-
nikach szkolnych. W ten sposób otrzymaliśmy
dzieło prawdziwie użyteczne, a stojące na wy-
ższych wiedzy nowoczesnej. Dodajmy, że
Wszystkie tablice są sporządzone na nowo,
a odznaczają się żywością barw i prawdzi-
wie artystycznym odrobieniem.

Medycyna, higiena, gimnastyka.

Blumenfeld Dr. A. Nowoczesne badania w celu
leczenia choroby kiłowej. Lwów. —20

Heiman Dr. T. Krótki rys historii otyatrii. 2.—

Lévy Dr. P. E. O kształceniu woli w zastoso-
waniu leczniczym. Tłóm. dr. T. Jaroszyński. 1.—

Sterling Dr. S. Odmą piersiowa sztuczna. —60
Wolfheim M. Dr. Środkii lecznicze Naubeimu
i sposób ich działania. —50

Rolnictwo, leśnictwo, ogrodnictwo, hodowla, gospodarstwo kobiece.

- Chłopiński W.** Krótki zarys uprawy lnu, z 17 rysunkami z tekście. —30
Kada J. Rejent Ulgi stempłowe dla rolników przy nabywaniu ziemi. —30
Memento gospodarcze, krótkie przypomnienie obowiązków rolnika. —60
Stankiewicz Wit. Uprawa chmielu, z 9-ma rysunkami. —70

Technologia.

- Silnik Diesla** 70-cio-konny, plastyczny model rozkładany dla szkół przemysłowych i dla samokształcących się, z tekstem objaśniającym M. Heilperna. 1.40
 Do pocztu wydawanych staraniem firmy M. Arcta rozkładanych modeli kolorowych z zakresu techniki (lokomotywa, dynamomaszyna, samolot braci Voisin, balon Parsevala, nie mówiąc już o modelach anatomicznych), przybywa obecnie model silnika „Diesla”. Starannie opracowany, z tekstem objaśniającym, przydatny zarówno dla szkół technicznych i przemysłowych, jak i dla samouków. Dodać należy, że w tekście i objaśnieniach, co jest rzeczą ze wszech miar chwalebną, zastosowano wszędzie mianownictwo polskie.

- Poradnik dla szoferów.** Nakł. Tow. „Auto”. —60 opr. —75
Straszewicz Z. Mechanika, wykład, przystępny opracowany według S. Balla. —60

Muzyka, śpiew.

- Katechizm muzyki** (System C. Lobego). —60
 Wydanie V. opr. —90

Pedagogika, wychowanie, szkolnictwo. podręczniki szkolne.

- Bujakowski Dr. Z.** O pierwszej pedagogicznej książce polskiej, Erazma Glicnera-Skrzetuskiego. —40
Herbart J. Fr. Pedagogika ogólna, wywiezioną z celu wychowania. 1.20
Karbowiak Prof. Dr. A. Polskie czasopisma pedagogiczne. —75
Manczarski A. Składnia języka polskiego dla klas niższych szkół średnich. —40
Pabst dr. A. Wychowanie praktyczne, przeł. E. Piltz, z przed. L. Zarzeckiego. —40

Powieści, poezye, dramaty.

- Arystofanes.** Rycerze, przełożył i opracował B. Butrymowicz. Brody —25
Bałucki M. Radcy pana radcy, komedia w trzech aktach. —65
Bukowiński Wł. Na przełomie. Nowe wiersze, wyd. lepsze. 1.50
 Wiazanka wierszy, pochodzących z okresu lat 1901—1910, dzieli się na następujące cykle: „Z pieśni nowego życia”, „Ossolin w nocy”, „Święto wiosny”, „Kartki z podróży”, „Z powrotem”, „Latem”, „Echa burzy”, „Za kratą”, „Listy”, „Przeznaczenie”, „Przy dźwiękach marsza Chopina”, „Przekłady” (z Musseta, Puszkina, Lermontowa, Niekrasowa, Gorkiego). Muzę Bukowińskiego cechuje młodzieńczy zapał dla wyższych dążeń ludzkości, wiara w ideały i szlachetność formy wierszowej, której mistrzem był mui jest Słowacki, prostota i rzetelność zarazem.
Cybulski A. Psyche Polska w kabarecie. Pan Józef z pod figowego listka, albo Prof. Mehoffler nie jest Intrygantem. Kraków. —45
Dębicki Z. Oglądam się za siebie, poezye. —80
 Niniejszy zbiór wierszy, wchodzący w skład pięknego wydawnictwa „Pod znakiem poetów”, składa się z następujących cykli:

„Oglądam się za siebie”, „Anno Domini” „Z wrażeń włoskich”, „Echa”, „Listy, które jej nie doszły”. Wytworność formy, subtelność nastroju, stylowość obrazów, zwłaszcza odnoszących się do przeszłości, a przytem szczerota liryzmu, charakteryzującego się ciętą i łagodną melancholią—oto znamiona wybitne liryki Dębickiego, nadające jej urok prawdziwy.

- Dynowska M.** Latawiec. Legenda. 1.20
Gomulicki W. Kłosa z polskiej niwy, z 17 ilustracjami. 2.—
Gros E. Sen królowej. Cz. I Trylogii dramatycznej. —75
Kowalski St. Po rannej rosie, poezye. —90

Kraszewski J. I. Powieści historyczne, obejmujące dzieje Polski od początków do końca epoki Sasów. 29 powieści w 78 tomach. Tanie wydanie jubileuszowe w setną rocznicę urodzin z przedm. Bronisława Chlebowskiego. Na rok 1912 cena znizona na rb. 12,50, w opr. w płótno angielskie rb. 19 (poprzednie wydanie kosztowało rb. 18—w opr. rb. 33—). Można nabywać częściowo, płacąc w 12 ratach po rb. 1,10, w opr. po rb. 1,65.

Tom 9—10. Masław, powieść z XI wieku. —65
 2 tomy 40 kop., w opr. —65
 Tom 11—12. Boleszczyce, czasy Bolesława Szczęśliwego 2 tomy, 40 kop., w opr. —65
 Tom 13—16. Królewscy synowie, czasy Władysława Hermana 4 tomy, 80 kop., w opr. 1.20

Króliński K. Zwycięstwo. Powieść współczesna. Brody. 1.80

Lange A. W czwartym wymiarze, opowiadania, wyd. II-ie. Kraków. 1.60

Makuszyński K. Zabawa w szczęście, nowele. Lwów. 1.50

Nowa serya utworów Makuszyńskiego, po „Rzeczach wesolych”, „Romantycznych historyach” i „Dziwnych powieściach”, budzi powszechne zaciekawienie, tem więcej, że Makuszyński, jako pisarz o wybitnie zarysowanej indywidualności, o wyobraźni żywej i błyskotliwej, o dowcipie i humorze niepospolitym, zdobył sobie już duże i zasłużone uznanie za oryginalność swych pomysłów, odrębną zgoda od szarżysty przeciętnej beletrystyki współczesnej.

Nałkowska-Rygiel Z. Kobiety, powieść, wydanie II-ie. Kraków. 1.60

Pobratyniec I. S. Pan Grajcarek idzie w kumy. Obrazek ludowy ze śpiewami w 2 odsłonach. Lwów. —65

Potocki M. 1) Jak wypadnie dyagnoza, komedia w jednym akcie. 2) Kaź znieść łóżko, farsa w jednym akcie. —60

Przybyszewski St. Mocny człowiek. Powieść. 1.80

— Topiel. Dramat w trzech aktach. 1.20

W powieści p. t. „Mocny człowiek” przedstawia Przybyszewski żadnego rozgłosu i sławy literata, który nie przebiera w środkach dla dojścia do celu swych ambicji, popełniając czyny występne i okropne. W postaci tej odtworzył Przybyszewski ciekawy typ kabboty na literackiego, duszę małą i nikczemną, a próżność nieskończoną. Utwór obfituje w momenty wysoce dramatyczne. Wydany jednocześnie dramat Przybyszewskiego p. t. „Topiel” jest obrazem rywalizacji między dwiema kobietami o wspólnego kochanka i charakteryzuje się, jak wszystkie zresztą utwory sceniczne Przybyszewskiego, doskonałą znajomością techniki teatralnej.

Sławomir. Prometeusz. Powieść psychologiczna współczesna. 1.60

Stefański Z. Sen dnia letniego. Dramat. 1.20

Strindberg A. Miłość a ceny na zboże. Nowele. Kraków. —80

Zapolska G. Panna Maliczewska. Sztuka w 3-ach aktach. —75

„Panna Maliczewska” Zapolskiej dostatecznie znana jest ze scen polskich, nie uważamy

też za konieczne podawać na tem miejscu charakterystykę tej sztuki, która cieszyła się tak wielkim i zasłużonym powodzeniem wszędzie, gdzie była grana, jako należąca do tych dzieł dramatycznych, w których kunszt scenicznego Zapolskiej znalazł jedno z najlepszych swych wcieleń.

Zoryan E. Miłość królewska. Powieść historyczna z czasów Władysława Jagiełły. 1.60

Żuławski Jerzy. Ijola, wyd. III-ie. Lwów. 1.80

Książki dla młodzieży.

Niewiadomska C. Legendy, podania i obrazki historyczne XIV. Ks. Józef—Kościszko —20

— Legendy, podania i obrazki historyczne XV. Królestwo Polskie po roku 1815. —15

Strebeckowa M. Dwunastoletni żołnierz, z życia młodego chłopca w r. 1810—15. —15

Varia.

Muzeum pożytecznych rzeczy osobliwych ludzi i zjawisk natury, opracowali prof. J. S. H. i S. B. —70

U OBCYCH.

I. Nowości literatury francuskiej.

a) Filozofia.

Gaultier J. Comment naissent les Dogmes. fr. 3.50

b) Historia.

Chuquet A. 1812. La Guerre de Russie. Notes et documents inédits. Deuxième volume. fr. 7.50.

Napoléon raconté par lui même. Tome I: 1769—1806, tome II: 1807—1821. fr. 7.—

Madelin L. La Révolution, ouvrage couronné par l'Académie Française, Grand Prix Gobert 1912. fr. 5.—

c) Literatura.

Cestre Ch. B. Shaw et son oeuvre. fr. 3.50.

Jelinek H. La littérature tchèque contemporaine, cours professé à la Sorbonne en 1910. fr. 3.50.

Lemaître Jules. Chateaubriand. fr. 3.50.

Moréas J. Réflexions sur quelques Poètes. fr. 3.50.

Plan P.-P. J. J. Rousseau, raconté par les gazettes de son temps (9/VI 1762 — 21/XII 1790). fr. 3.50.

d) Społeczne.

Augé-Laribé M. L'Évolution de la France Agricole. fr. 3.50

Gennep Van A. Religions, Moeurs et Légendes. Essais d'Ethnographie et de Linguistique. fr. 3.50.

e) Sztuki piękne.

Kahn G. La Femme dans la caricature française. 450 illustrations et 72 suppléments en couleurs. 472 pages in 8-o. fr. 10.

Société des Artistes Français. Catalogue illustré du Salon de 1912. Peinture et Sculpture. fr. 3.50.

f) Wychowanie.

Klein F. Mon Filleul au «Jardin d'Enfants». Comment il s'instruit. fr. 3.50.

g) Podróże.

Faure G. Autour des Lacs Italiens. fr. 3.

h) Powieści.

Bayet Alb. Le Mirage de la Vertu. fr. 3.50

Bilet-Valmer. Le Plaisir. fr. 3.50

- Capillery Louis. Mais l'Amour passa... fr. 3.50.
 Conrad J. L'Agent secret. Simple histoire fr. 3.50.
 Daurit Capitaine. Filleuls de Napoléon. 2 vol. fr. 7.—
 Lorda A. Cauchemars... fr. 3.50.
 Morel J. Feuilles Mortes. fr. 3.50.
 Nau J. A. Cristobal le Poète. fr. 3.50.
 Péladan. La Thériaque, roman, précédé de la Morale dans le Roman. fr. 3.50.
 Reymont Ladislas - Stanislas. L'apostolat du knout en Pologne, notes de voyage au pays de Chelm, traduits du polonais avec l'autorisation de l'auteur par Paul Cazin. fr. 3.50.

i) Poezye.

- Cardonnel L. Carmina sacra. fr. 3.50.

j) Dramaty.

- Verhaeren É. Hélène de Sparte, tragédie en 4 actes. fr. 3.50.
 Wolff P. L'Amour défendu, pièce en trois actes. fr. 3.50.

II. Nowości literatury niemieckiej.

a) Filozofia.

- Kerning B. J. Aus den Manuskripten eines Freimaurers. mr. —50.
 Nietzsche Fr. Philologica. II. Band. Unveröffentlichtes zur Litteraturgeschichte, Rhetorik und Rhythmus. mr. 9.
 Salvator F. Aus dem Reiche der Naturgeheimnisse. mr. 3.40.
 Schlesinger M. Geschichte des Symbols. Ein Versuch. mr. 12.
 Trisanna H. Wo wohnt das Glück? mr. 1.20.

b) Historia.

- Askenazy S. Fürst Joseph Poniatowski. 1763—1813. Autorisierte deutsche Ausgabe. mr. 9.
 Kulturträger. Schilderungen bedeutender Menschen. Zawiera między innymi Kopernika, Buddę, Platona, Nietzschego, Darwina, Napoleona, Maeterlincka etc. Jeder Band. mr. 2.

b) Literatura.

- Byron's Werke. Herausgeg. von Fr. Brie. Kritisch durchgesehene und erläuterte Ausgabe. 4 Bde. mr. 11.
 Kapp Jul. dr. Arthur Schnitzler. mr. 2.50.

d) Społeczne.

- Hertzka Th. Das sociale Problem. mr. 6.
 Lassalle F. Die indirekte Steuer und die Lage der arbeitenden Klassen. mr. 1.50.
 Mac Kinnan J. England über Deutschland. mr. 1.
 Nötzel K. Dr. Der Generalstreik als soziales Kampfmittel. mr. —80.
 Sombart W. Die Zukunft der Juden. mr. 2.50.
 Süßkind H. Aktien als Kapitalanlage mr. 1.

e) Muzyka.

- Lindner E. Richard Wagner über Tristan und Isolde. Aussprüche des Meisters über sein Werk. mr. 5.

f) Sztuki piękne.

- Fäh Dr. A. Aus dem Atelier eines Schweizer Künstlers. mr. 1.50.
 Krommes H. R. Studien zu Federigo Barocci mr. 4.

g) Lecznictwo.

- Becks G. Dr. Therapeutischer Almanach. 1912. mr. 2.—
 Eschle C. R. Ernährung u. Pflege des Kindes. mr. 2.50.
 Ruhemann J. Dr. Die Wechseljahre der Frau. Hygiene, Diätetik und Behandlung. mr. 2.—
 Sinapius Dr. med. Die Neurasthenie und die mit ihr verwandten Krankheiten: Hysterie, Melancholie etc. mr. 1.—

h) Technika.

- Hartmann Fr. Das Färben der Metalle. mr. 6.—

- Läw v. Fr. Das Automobil, sein Bau und sein Betrieb. Nachsehebuch für Automobilisten, geb. mr. 6.60.
 Stahl E. J. Glaserkunst, Glasmalerei und moderne Kunstverglasung. mr. 4.—

i) Powieści.

- Kretzer M. Die Verkommenen. Berliner Sittenroman. mr. 4.—
 Mich-ëlis Karin. Jns Himmelreich und andere Erzählungen. mr. 2.—
 Schnitzler A. Gesammelte Werke, I Abt.: Die erzählten Schriften In 3 Bdn. geb mr. 10(13)
 — Marken u. Wunder. Novellen. mr. 3(4)
 Shikibu Murasaki. Die Abenteuer des Prinzen Genji Monogatari. Altjapanischer Roman. mr. 4.50.

j) Podróże.

- Sven Hedin. Von Pol zu Pol (Neue Folge). Vom Nordpol zum Äquator. mr. 2.80.

„GODY ŻYCIA” i „GODY ŻYCIA”.

W majowym zeszycie *Biblioteki Warszawskiej* p. Henryk Galle, pisząc, między innymi, w rozpoczętej właśnie rubryce p. n. „Kronika literacka,” o upadku naszego modernizmu, w następujący sposób zestawia ze sobą dwa utwory typowe z różnych epok: *Gody życia*, powieść Adolfa Dygasińskiego (Warszawa, 1910, wydanie II, z całostrowicowymi kolorowymi ilustracjami i licznymi winiętami A. Gawińskiego, nakład M. Arcta, w ozdobnej oprawie, rb. 3.30), oraz *Gody życia*, 4-aktowy dramat Stanisława Przybyszewskiego (Warszawa, 1911, nakładem Kasy Przechodności i Pomocy Warszawskich Pomocników Księgarskich):

Przed lat dziesiątkiem dogorywający Adolf Dygasiński, jeden z pionierów pozytywizmu, wyrzucił z zastygającej piersi pieśń łabędzią. wielki hymn na cześć radości, życia i słońca. Temu hymnowi na imię „Gody życia,” a treścią jego, na tle dziejów żywota mysikrólika, świetny tryumf światła nad mrokiem, dnia nad nocą, Białego boga nad Czarnym, życia nad śmiercią:

„Mieszkańcy Ziemi, biedni, przytłoczeni cierpieniem, poniżeni przez występki, zawdy słyszysz z góry głos, pelen otuchy: — Życie złe, niedoli wszelkiej jest doczesne i na śmierć skazane!

„Świat żywy spogląda z uwielbieniem ku krainie błogosławionej dobrych obietnic nieśmiertelności, marzy wspaniale o ziszczeniu swoich pragnień, przegląda się w dziele własnym doskonałym.

„Niedola zdaje się istnieć jedynie dlatego, aby była bodźcem do tem gorętszych pragnień, do tem piękniejszych marzeń. Z owych pragnień i marzeń wyzwała się siła obrzymia, której praca przeobraża Życie zwątlone w postaci coraz wdzięczniejsze. Czyny!

„Jak dobrze żyć w owym świecie! Na rozpaczą niema czasu.

„Takie są koleje w dziejach Życia!”

I to był pozytywizm polskiego do ludu głos ostatni.

A modernizm?

Ten ma też swe „Gody życia”, które są też jego śpiewem łabędzim I cóż? Spuszczane z łańcucha „prawa porządku społecznego” brytany instynktów pierwotnych, szarpające teraz w sztuki ciało własnego pana; głucha noc rozpacz i zwątpienia, noc, wskrós której przez mroczne głębie idą straszliwe poszepty zbrodni i gwałtu, „ustawiczna męka życia,” walka posępna i okrutna, bez nadziei zwycięstwa, ani nawet chwalebnej śmierci, a w końcu — głuche odrętwienie, kamienny spokój, śmierć gwałtowna, „uzdrawiająca źródło na dnie przepaści,” zasłanej złomami granitu.

„Słońce i życie!” — woła do nas konający na arenie życia pozytywizm przez usta Dygasińskiego. „Zmierch i zgon!” — krzyczy w obłąkaniu, schodząc z oblicza teraźniejszości, modernizm Przybyszewskiego.

Takie dwa testamenty pozostawiły nam dwa wrogi sobie kierunki literackie, które wypełniły sobą treść naszych przeżyć estetycznych ostatnich lat pięćdziesięciu.

JESZCZE O

„BIBLIOGRAFII PRAWNICZEJ.”

O znanej już naszym czytelnikom «Bibliografii Prawniczej» A. Suligowskiego podaje dłuższą notatkę w trzecim zeszycie z r. b. krakowski «Przewodnik Bibliograficzny», pisząc, między inn., co następuje:

Dzieło z zakresu szczegółowej bibliografii, przedstawiające na 538 stronicach form. słownika twórczość prawniczą polską całego w. XIX i pierwszego dziesiątka wieku XX, owoc żmudnej, 13-letniej pracy całego grona współzawodników, a zwłaszcza samego autora, jest zjawiskiem, którem się dotąd żadna literatura słowiańska, nawet rosyjska, poszczycić nie może. O potrzebie takiego dzieła zbytnie nie rozchodzić. Autor słusznie zaznacza w słowie wstępnym, że tak bibliografia Estreichera, jak i miesięczne spisy alfabetyczne Przewodnika Bibliograficznego, „stanowią dopiero materiał dla dalszych opracowań w tym kierunku. W następstwie nadeszła kolej na bibliografię systematyczną, które dać powinny obraz tego, co w oddzielnych działach nauki społeczeństwo posiada, obraz łatwy po przejrzania i poznania, tak, aby każdy mógł się bez trudności przekonać, co w danym kierunku zostało napisane i drukiem ogłoszone.” W tym celu dzieli autor całą umiejętność na 12 osobnych działów (VIII—XIX), a nadto 7 dodatkowych działów takich druków, które się pod żadną naukę prawną podciągnąć nie dały, a przecie do bibliografii prawniczej należeć powinny, jak dzieła zbiorowe i czasopisma, bibliografie, słownictwo, wymowa i t. p. Korzystanie z dzieła ułatwiają nadto dwa skróty: osobowy i rzeczowy.

Kończy tę notatkę uwaga, że «Bibliografia» objęła tylko druki polskie, z pominięciem dzieł, pisanych przez Polaków w obcych językach. Do uwagi tej powrócimy jeszcze w najbliższej przyszłości.

Z podobnym uznaniem odzywają się o «Bibliografii» inne czasopisma, zarówno ogólne, jak i specjalne, podnosząc zasługi jej autora, p. A. Suligowskiego, który za to właśnie wydawnictwo otrzymał w czasie uroczystości na cześć 250-lecia wszechniecy lwowskiej tytuł doktora honoris causa.

CO WIEMY O SŁOWIANACH?

Co wiemy o Słowianach?

Bardzo niewiele. Chociaż poezja nasza romantyczna nawoływała w wyrazach natchnionych do braterstwa ludów współkrewnych w imię lepszego jutra, mimo że wśród naszych uczonych niejednego mieliśmy znakomitego sławistę, od Sapiehy Al. i Dołęgi-Chodakowskiego, obce nam są po dziś dzień zasłużone imiona Dubrowskich, Palackich, Hanków, Kollarów, Strossmayerów, Gajów, Karadżiczów i t. d. Obca też jest nam najzupełniej znajomość języków słowiańskich, chociaż nasza mowa i nasza literatura cieszy się szerokim

rozpowszechnieniem po całej Słowiańszczyźnie zachodniej i południowej. Okazało się to dowodnie podczas ostatniej bytności u nas przedstawicieli narodu czeskiego.

Chcąc przełamać tę obojętność, podajemy poniżej szereg małych tanich książeczek, wyjętych z bogatego (przeszło 500 Nr.) zbioru „Książek dla wszystkich”, a charakteryzujących różne strony życia narodowego ludów zachodniej i południowej Słowiańszczyzny.

Ochorowicz J. Pierwiastki charakteru narodowego. Szkice z psychologii i kultury pierwotnej Słowian centralnych. kop. 40

Wawrzeniecki M. Słowianie doby przed i wczesno-histerycznej. kop. 25

Wasilewski L. Współczesna Słowiańszczyzna. Zarys etnograficzno-statystyczny, z 2 mapkami. kop. 30

Mickiewicz A. Literatura słowiańska, wykładana w Kolegium Francuskim. Streszczenie według tłumaczenia F. Wrotnowskiego. (cz. I). kop. 45

Lange A. Krótki zarys literatury powszechnej. Cz. IV: Literatura ludów słowiańskich. kop. 40

Karaśk J. dr. Dzieje literatur słowiańskich. Cz. I: Literatura dawniejsza, do czasów Odrodzenia, przełożył M. Wawrzyński. kop. 50

Antoska. Czechy i naród czeski. Cz. I: Opis Czech. kop. 10

Cz. II: Historia Czech. kop. 30

Podręcznik do poznania praktycznej języka czeskiego, oraz rozmówki polsko-czeskie. kop. 25

Działalność kobiet czeskich i ich udział w odrodzeniu Czech. kop. 20

Pypin A. Historia literatury słoweńskiej. kop. 20

Miecznik A. Macedonia i Macedończycy. kop. 25

O Serbii i Serbach. kop. 25

Durham M. Czarnogórze i Albania. Szkice z podróży. Tłumaczyła M. Świdorska. kop. 25

ŻYCIORYSY

SŁAWNYCH MEŻÓW.

Podany poniżej spis charakterystyk-życiorysów znakomitych w Polsce mężów wyjęty jest z katalogu „Książek dla wszystkich”. Dziełka te, których ilość pomnaża się z każdym miesiącem, powinny się znaleźć w ręku wszystkich, którzy chcą przeszłość narodową i zasługi przodków.

Bolesław Chrobry, wedł. K. Szajnochy, streściła H. O. kop. 5

Władysław Łokietek (j. w.), wedł. J. Szujskiego. kop. 5

Kazimierz Wielki, streściła H. O. kop. 5

Wojewoda Sieciech, wedł. S. Smolki, streściła H. O. kop. 5

Jadwiga (j. w.) kop. 5

Król Kazimierz Wielki, nap. L. Tatomir. kop. 25

Trzy królowe, nap. W. Gomulicki. kop. 30

Bohaterowie Polscy: Karol Chodkiewicz, Kazimierz Pułaski, ks. Józef Poniatowski, nap. Ks. Cz. Jankowski. kop. 25

Mikołaj Wierzynek, nap. L. Tatomir. kop. 10

Adam Asnyk, nap. H. Galle. kop. 20

Kazimierz Brodziński, nap. Fl. Łagowski. kop. 10

Fryderyk Chopin, nap. Al.-Ar. kop. 10

Aleksander Fredro (ojciec), nap. Fl. Łagowski. kop. 20

Julian Klaczko, nap. F. Hösieck. kop. 15

Jan Kochanowski, nap. Fl. Łagowski. kop. 15

Marya Konopnicka, nap. St. Kozłowski. kop. 20

Mikołaj Kopernik, nap. B. Nawroczyński. kop. 15

Józef Korzeniowski, nap. H. Galle. kop. 20

Ignacy Krasicki, nap. Fl. Łagowski. kop. 15

Józef Ignacy Kraszewski, nap. J. Nitowski. kop. 15

Józef Kremer, nap. St. Brzozowski. kop. 15

Maurycy Mochnacki, nap. E. Przewoński. kop. 15

Stanisław Moniuszko, nap. Al. Ar. kop. 10

Eliza Orzeszkowa, nap. J. Nitowski. kop. 15

Mikołaj Rej, nap. Br. Chlebowski. kop. 30

Juliusz Słowacki, nap. T. Grabowski. 3 cz. kop. 85

Piotr Skarga, nap. W. Gomulicki. kop. 21

Jan Śniadecki, nap. St. Brzozowski. kop. 21

Jędrzej Śniadecki, nap. St. Brzozowski. kop. 21

Aleksander Świętochowski, nap. H. Galle. kop. 15

Stanisław Wyspiański, nap. St. Brzozowski. kop. 20

Tomasz Zan, nap. M. Gawalewicz. kop. 25

Narcyza Żmichowska, nap. M. Bujno. kop. 20

NIETZSCHE I O NIETZSCHEM.

Popularność autora „Tako rzekł Zaratustra” w jego ojczyźnie wzrasta z każdym rokiem. Ujawniło się to obecnie, kiedy zaczęło wychodzić pierwsze pełne wydanie zbiorowe pism Nietzschego, podające do użytku publicznego takie nawet utwory, które dotąd były znane nielicznemu zaledwie gronu uczniów i wielbicieli mistrza. Obecnie to wydanie ukończyło się, z tomem XV, zawierającym „Ecce homo” i daje nam poznać w całej pełni olbrzymią postać tego niezwyklego myśliciela współczesności.

Mówiąc o utworach nieznanym, mieliśmy też na myśli jego listy do przyjaciół, niedawno ogłoszone, a niezmiennie dla charakterystyki jego znamienne i ciekawe („Nietzsches Briefe”, ausgewählt von dr. R. Oehler, Leipzig).

Jednocześnie zaczynają się ukazywać poświęcone Nietzschemu monografie, opracowujące materiał, w pismach i listach zawarty.

Wymienimy kilka z pomiędzy nich, ostatnie.

„Biografię intelektualną” twórcy „Ecce homo” pisze dr. Friedländer („Fr. Nietzsche. Eine intellektuelle Biographie”, Leipzig, 1911); M. Garenstein rozstrząsa stosunek Nietzschego do młodzieży („Fr. Nietzsche ein Jugendverderber?”, Leipzig, 1911), wreszcie wydawca listów Nietzschego, dr. R. Oehler, kreśli jego wizerunek jako wytwórcy osobowości („Nietzsche als Bildner der Persönlichkeit”, Leipzig, 1911).

Tak Europa poznaje coraz lepiej tego pisarza, który był filozofem najbardziej nowoczesnym, z nowoczesnych, gdyż był on pierwszym, który zadał sobie trud objaśnienia świata, jako całości.

Z PRASY.

Tygodnik, przeznaczony dla najmłodszych czytelników, „Moje Piśmko”, w drugim kwartale roku bieżącego zamieścił niezwykle urozmaicony i staranny dobór artykułów, wierszyków i utworów literackich. Prócz dwu powieści większych (niezwykle oryginalny, zajmujący utwór fantastyczny p. Katarzyny Fay Dewey p. t. „Lud gwiazdny,”

w przekładzie p. A. Zylbersztajnowej, oraz żywa, wyborne zastawiona do pojęć dziecięcych powieść z „życia dzieci” redaktorki „Mojego Piśmka”, p. Maryi Bujno-Arcowej, p. t. „Bożenka”), znajdziemy tu długi szereg krótszych powiastek obyczajowych („Babka wielkanocna” i „Nie suknia zdoła człowieka” M. Kaczkowskiej, „Igaś” E. Rabickiej, „Dzieci ulicy. Janek kurierkarz” E. Jezierskiego), fantastycznych (Oskara Wilde’a „Olbrzym samouk”, „Paź” M. Chełmońskiej), opowiadań przyrodniczych („Kwiaty wiosny” i „Gościnność kwiatów” K. Niekłowskiej) i t. d. Prócz tego: liczne, ładne wierszyki, roboty dla dzieci, gry, zabawy, zajęcia, łamigłówki, zagadki, szarady i t. d.

Równą starannością odznaczają się ostatnie zeszyty tygodnika dla starszej młodzieży, „Nasz Świat”, redagowanego także przez p. M. Bujno-Arcową. Znajdą tu młodzi czytelnicy cały szereg ciekawych i pouczających utworów, jako to: Gustawa le Rouge’a „Niewidzialni” (dalszy ciąg drukowanej w r. z. powieści „Więzień na Marsie”, która obudziła tak wielkie zaciekawienie), powieść p. E. Jezierskiego p. t. „Regalia królewskie”, obrazek dramatyczny p. Z. Grabowskiej p. t. „Tadeusz Czacki”, jedna z seryj doskonałych pogadanek przyrodniczych E. S. Thompsona o „Dzielnym rogaczu” (baranie górskim), opowieść o czynach i życiu bohatera greckiego, Herkulesa (nieco humanizmu w dzisiejszych czasach, wyłącznie realistycznych, bardzo na miejscu) i t. d.) Nie mówimy tu już o innych działach: gier, zabaw i rozrywek umysłowych, bardzo obfitych. W dodatku miesięcznym (bezpłatnym) daje „Nasz Świat” swym czytelnikom, po powieści historycznej p. E. Jezierskiego „Potomek hetmański” (z dziejów 1812 r.) utwór fantastyczny tegoż autora: „Zwycięzcy bieguna” (o odkryciu bieguna północnego przez wyprawę polską i założeniu tam polskiej osady, w 3 tomach).

POKŁOSIE MYŚLI.

Z „KSIĄG ŻYCIA I DUCHA”.

Sami stwarzamy sobie piekło lub niebo: nie ma i nie będzie dla nas innego piekła ani nieba, niż to, które jest naszym własnym dziełem.

R. W. Trine. *Czego świat szuka?*

Życie każdego człowieka leży w jego własnych rękach; każdy może w stosunku do swego charakteru, swej doskonałości, swej potęgi, boskiego wcielenia swej jaźni, a stąd i swego wpływu na zewnątrz dokonać wszystkiego, co zechce. Tamże.

Żadne inne uczucie nie jest tak ludzkie, tak szlachetne, jak litość; żadne nie jest tak udatne do powiązania każdego nawet z tem, co mu jest najbardziej obce, do łagodzenia i leczenia tego, co jest w życiu najtwardszego i najsmutniejszego.

M. Haushofer. *Sztuka życia.*

Mówią, że ukształtowanie indywidualności moralnej jest celem wychowania. Kształtowanie indywidualności szczęśliwej będzie niewątpliwie celem wychowania w przyszłości.

J. Finot. *Nauka o szczęściu*

Zakładając ognisko domowe, czynić to należy tylko wtedy, gdy się odczuwa pragnienie posiadania potomstwa

Dr. Toulouse. *Jak żyć należy?*

Żaden wysiłek nie pozostaje bez skutku, żadne pragnienie nie znika bez śladu, żadna wola nie ulatnia się.

E. Morn. *Zbudź się i walcz.*

Jesteśmy artystami naszego przeznaczenia, możemy kształtować siebie, jak się nam podoba. Tamże.

WYDAWNICTWO DZIEŁ PRAWNIKÓW POLSKICH IMIENIA WŁADYSŁAWA ANDRYCHIEWICZA

Po śmierci przedwcześnie zgasłego Władysława Andrychiewicza w gronie prawników warszawskich powstała myśl uczczenia zmarłego za pomocą wydawnictwa, poświęconego jego pamięci. W tym celu, oraz dla ułatwienia prawnikom naszym zapoznania się z rozrzuconymi po różnych wydawnictwach, a pełnymi wartości owocami długoletniej pracy zmarłych wybitnych na polu prawniczym pisarzy, postanowiono wydać wybór pism autora europejskiej mianości, Romualda Hubego, takiż wybór pism znanego

profesora, Antoniego Okolskiego, i głębokiego myśliciela, profesora Stosława Łaguny, rozpoczynając to wydawnictwo od ogłoszenia prac samego W. Andrychiewicza. Nadto w skład wydawnictwa miała wejść systematyczna Bibliografia prawnicza polska, której brak od dłuższego czasu tak dotkliwie odczuwać się dawał.

Piękne te, podyktowane duchem prawdziwie obywatelskim zamierzenia w znacznej mierze weszły już w życie.

* * *
Przedewszystkiem wydano obszerny tom p. t.

S T U D Y A

WŁADYSŁAWA ANDRYCHIEWICZA

MONOGRAFIE I ROZPRAWY Z DZIEDZINY PRAWA HANDLOWEGO

POPRIEDZONE WSPOMNIENIEM O AUTORZE, SKREŚLONEM PIÓREM ZASŁUŻONEGO
DZIAŁACZA I PISARZA NA POLU PRAWNO-SPOŁECZNYM, ADOLFA SULIGOWSKIEGO.

(Warszawa, 1903, cena rb. 3).

Młodzi prawnicy mogą zapoznać się tu z takimi cennymi monografiami, jak: «Forma», studium porównawcze, «O jawności handlowej», «O potrzebie wykształcenia filozoficznego dla prawników», oprócz wielu innych niemniej doniosłych pod względem naukowym.

A pamiętajmy, że autor tych prac sumiennych był nie tylko wybitnym uczonym, ale i szlachetnym obywatelem.

«Jeżeli można wypruć z siebie nici wszelkiego egoizmu — mówi o nim w przedmowie p. Suligowski — zmarły uczynił to i wypruć aż do ostatniej; jeżeli można żyć tylko altruizmem, zmarły doszedł do tego ideału. Wyrzucił z siebie wszystko, co duszę ludzką może każyć, co ją może w czemkolwiek obniżyć lub gorszą uczynić».

* * *
Z kolei dano w tem wydawnictwie poznać uczonego profesora dawnej wszechnicy warszawskiej,

ROMUALDA HUBEGO: PISMA, 2 TOMY

(Warszawa, 1905, cena rb. 6)

Zbiór ten, poprzedzony obszernym, gruntownym zarysem biograficzno-krytycznym, napisanym przez p. Karola Dunina, wypełnił dwa obszerne tomy.

W tomie I zawarły się prace mniejszych rozmiarów, podzielone na działy następujące:

1. «Rozprawy treści ogólnej».

2. «Prace, odnoszące się do prawodawstwa Europy Zachodniej».

3. «Prace, dotyczące Słowiańszczyzny».

W tomie II zamieszczono: «Prace z zakresu prawa polskiego», a w ich liczbie obszerną monografię p. t. «Prawo polskie w wieku trzynastym».

* * *
Po wydaniu pism Hubego nastąpiła kilkuletnia przerwa. I oto dziś właśnie, zawsze w myśl z góry założonego planu, ukazała się w temże wydawnictwie

BIBLIOGRAFIA PRAWNICZA POLSKA

UŁOŻONA STARANIEM ADOLFA SULIGOWSKIEGO

XIX i XX WIEKU 1801 — 1910 WŁĄCZNIE

POPRIEDZONA SŁOWEM WSTĘPNYM I RZUTEM OKA NA TWÓRCZOŚĆ PIŚMIENNICZĄ
PRAWNIKÓW POLSKICH W CIĄGU XIX I PIERWSZEGO DZIESIĘCIOLECIA XX WIEKU.

(Warszawa, 1912, cena rb. 10).

Już ten sam «Rzut oka», poprzedzający właściwą treść «Bibliografii», na 60 z górą stronicach wielkiej ósemki, stanie za dobrą rozprawę: taka w jego opracowaniu staranność, takie szerokie i pełne opanowanie przedmiotu.

Na zamknięcie charakterystyki naszego piśmiennictwa prawniczego, na ostatnich kartach tego «Rzutu oka» czytamy:

„Jakkolwiek to piśmiennictwo prawnicze nie wybiega poza miarę skromnej literatury, uderza w nim jednak niezwykła ruchliwość. Każda nowa myśl, gdziekolwiek rzuciona, odbija się echem w tej literaturze i przechodzi powoli w świadomość społeczeństwa polskiego... A kiedy przyjdą ważne sprawy społeczne, dotyczące kraju, jak to było np. ze sprawą włościańską, albo żydowską, jak to ma miejsce obecnie ze sprawą samorządu, wymiana myśli zamienia się w potok, który wrzuca do literatury prawniczej mnogie broszury i książki”.

„Duch służby publicznej ożywia tę działalność, stanowi jej gwarancję, a zarazem podstawę dalszego rozwoju”.

Stwierdzając, że do obowiązków młodych prawników należy wypełnienie pewnych braków i szczerb w literaturze zawodowej, woła dalej autor:

„Nam, dziedzicom wielkiej przeszłości, która wedle pięknego orzeczenia znakomitego pisarza (Wł. Spasowicza), stoi przed nami w purpurze i złocie, nie przystoi zapominać ani o obowiązkach, które ta przeszłość nakłada, ani o odpowiedzialności, do jakiej przyszłość pociągnąć może”.

„Istniejące w literaturze prawniczej szczerby muszą być w miarę możliwości jak najprędzej zapełnione. Niechaj wie o tem młode pokolenie! Im większy spadek otrzymuje ono od poprzednich pokoleń, tem większe dźwiga obowiązki. Wartość nasza zależy od tego, co i jak robić umiemy. W pracy na wszystkich polach, a tem samem w pracy i na polu piśmienniczym — tkwi nasza przyszłość”.

Wątpić nie należy, że te podniosłe słowa nie pozostaną bez echa. Zachęca one do pracy bezinteresownej w imię nauki cały zastęp pełnych zapału młodych uczonych.

O nich to myślał autor, układając swą Bibliografię: chciał im ułatwić trudy wyszukiwania materiałów, niezbędnych do studyów samoistnych. A kto się tego choć raz w życiu dotknął, wie, jakim dobrodziejstwem jest taka Bibliografia.

Ażeby ocenić ogrom iście benedyktyńskiej pracy, złożonej w to wydawnictwo, dość powiedzieć, że zajmuje ona w druku półpiętej bez mała setki stron dużej ósemki, że liczba wyszczególnionych w niej numerów bibliograficznych wynosi **8209**. Wskazano pomiędzy nimi liczne artykuły, przyczynki, materiały, porozrzucane po różnych czasopismach: prawniczych, ekonomicznych, społecznych i ogólnych, których wyszukanie bez podobnego dzieła dla pojedynczego pracownika byłoby bardzo trudne, a niekiedy wprost niemożliwe.

Cały ten ogrom materiału podzielony jest na dwie części: «Bibliografia XIX wieku» (z suplementem), oraz «Bibliografia XX wieku». Każda zaś z tych części rozpada się na następujących 20 działów:

- I. Bibliografia. Czasopisma. Dzieła zbiorowe. Encyklopedia.
- II. Badacze prawa. Prawodawcy. Nauczyciele prawa. Sądownicy.
- III. Nauczanie prawa. Szkoły i instytucje prawnicze. Kongresy.
- IV. Słownictwo. Słowniki. Prace w wydawnictwach prawnych.
- V. Praktyka sądowa.
- VI. Wymowa sądowa i sejmowa.

- VII. Wydawnictwa materiałów archiwalnych.
- VIII. Encyklopedia prawa. Metodologia. Filozofia prawa. Kodyfikacja. Badanie źródeł, wykładnia.
- IX. Dzieje prawa.
- X. Prawo państwowe.
- XI. Prawo administracyjne.
- XII. Organizacja sądowa.
- XIII. Prawo przemysłowe.
- XIV. Prawo skarbowe.
- XV. Prawo międzynarodowe (teoria).
- XVI. Prawo kanoniczne i kościelne.
- XVII. Prawo karne.
- XVIII. Prawo cywilne.
- XIX. Prawo handlowe.
- XX. Miscellanea.

Uzupełniają ten wielki tom: zestawienie liczbowe praw, w Bibliografii prawniczej zamieszczonych, czyli statystyka piśmiennictwa prawniczego porozbiorowego, oraz dwa skorowidze: osobowy i rzeczowy, pozwalające doskonale oryentować się w ogromie nagromadzonego materiału.

Tak więc prawoznawstwo nasze doczekało się stojącej na poziomie prawdziwie europejskim kodyfikacji bibliograficznej, jaką niewiele u nas nauk może się poszczycić.

Tem większą uznajemy wdzięczność dla autora, który nie szczędził trudów, kosztów i zabiegów dla doprowadzenia do końca tego pięknego dzieła, które, obok innych tomów „Wydawnictwa imienia Władysława Andrychiewicza” powinno znaleźć się na biurku każdego prawnika, każdego badacza dziejów naszej społeczności, każdego wreszcie pracownika na niwie społeczno-narodowej.

ODPOWIEDZI I INFORMACYE.

Dr. M. D. w miejscu. Zniżona cena cyklu powieści historycznych J. I. Kraszewskiego będzie stosowana tylko w bieżącym roku jubileuszowym, poczem cena powróci do dawnej normy.

P. D. S. w Lublinie. Nie, Szanowny Panie, to nie była pomyłka: tomik III E. Faguet „Przykazań miłości” (p. t. „Kochaj rodzinę”) wyszedł dopiero teraz; podaliśmy w nim wiadomość w jednym z ostatnich Nr. „Poradnika”.

Staruszkowi z Nowogrodzkiej. Pisze Szanowny Pan, że dzieło Mardena to „pewno amerykańska blaga”. Należało przedtem zapoznać się z jego piękną i podniosłą treścią, a potem dopiero wydawać sąd.

Miłośnikowi literatury. W zakresie najnowszej literatury polskiej możemy Szanownemu Panu polecić następujące wydawnictwa: W. Feldmana: „Współczesna literatura polska”, dzieje piśmiennictwa od r. 186—1908”, wyd. V uzupełnione (rb. 3.20, w opr. rb. 4), tegoż: „Współcześni pisarze polscy w najcenniejszych wyjątkach” (rb. 1.80, w opr. rb. 2.10), oraz „Współczesna krytyka literacka” (rb. 3); T. Grabowskiego: „Poezyja polska po r. 1863” (rb. 2.70); M. Mazanowskiego: „Młoda Polska w powieści, poezji i dramacie” (rb. 1.65); M. Janika: „Najnowsza poezja polska” (kop. 20); T. Piniego: „Poezyja polska współczesna” J. Stena: „Pisarze polscy. Wrażenia literackie” (rb. 1.65), oraz „Szkice literackie” (rb. 1.20). A. Potockiego „Współczesna literatura polska” (2 t. rb. 5).

P. A. W. we Lwowie. „Biblioteka dzieł społeczno-ekonomicznych” (pod redakcją dr. Zofii Daszyńskiej-Golińskiej) jest wydawnictwem, zakrojonem na rozległą skalę: obejmuje zarówno polskich, jak i cudzoziemskich przedstawicieli wiedzy społeczno-ekonomicznej.

Serya pierwsza (ekonomiści polscy) zawierać będzie dziesięć tomików; dotychczas ukazało się ich sześć (Hoene-Wroński, Skarbek, Supiński, Kamieński, W. Stroynowski), w druku pozostałe cztery (H. Stroynowski, Nax, Kołłataj, Staszyc). Serya II: ekonomiści obcy — w opracowaniu. Cena tomiku — kopiejek 50. Pat. artykuł na czele niniejszego Nru.

Kooperatyście. Możemy polecić następujące książki, dotyczące ruchu kooperacyjnego: W. Szukiewicza: „Zasady ruchu współdzielczego” (kop. 25), tegoż: „Zarys ewolucji ekonomiczno-społecznej. Ideale Fabiuszów” (kop. 20), Z. Pietkiewicza: „Zrzeszenia wiejskie, dzwignia kultury i dobrobytu” (kop. 45), „Ustawa normalna Towarzystw Wzajemnej Pomocy” (kop. 10), „Ustawa normalna Towarzystw Współdzielczych Spółdzielczych” (kop. 10).

P. K. B. w Tomaszowie Rawskim. „Księga Wiadomości Pożytecznych”, o którą Szanowny Pan zapytuje, jest rodzajem jednatomowej, 1,100 stronice druku obejmującej, 2,500 rysunkami objaśnionej encyklopedii podręcznej i kosztuje rb. 6, w opr. rb. 6.75 i rb. 7.

KURYEREK KSIĘGARSKI.

Następujące wydawnictwa firmy nakładowej M. Arcta ukażą się niebawem na półkach księgarskich:

Arct M. Słownik języka polskiego, z licznymi ilustracjami.

— Słownik wyrazów obcych, wydanie szóste, znacznie rozszerzone.

Brodzki Z. Historia literatury francuskiej. Druga połowa wieku XIX-go podług Lanson'a i innych źródeł. Książki dla Wszystkich.

Galle H. Wypisy polskie na klasę wstępną. Wydanie IV. Pismo Ak. Um.

Galle H. Wypisy na klasę II-gą. Wyd. III. — Stylistyka, i teoria literatury, wykład systematyczny, oraz wypisy ćwiczenia stylistyczne. Wyd. IV.

Karejew M. Pogląd ogólny na dzieje Europy Zachodniej w wieku XIX przeł. J. Szuster (Podstawy wykształ. współcz. Tom XVI).

Kołłataj Hugo. Socjologiczno-ekonomiczne poglądy Kołłataja. Bibl. dzieł ekonomiczno-społecznych pod red. dr. Z. Daszyńskiej-Golińskiej. Tom IX (Serya I. Ekonomiści polscy).

Kraszewski J. I. Stara Baśń, opracowała dla ludu K. Łozińska.

— Lubonie, opracowała dla ludu K. Łozińska.

Kraśński Z. Irydion, z przedmową według «Historii literatury polskiej» prof. St. Tarnowskiego. „Biblioteczka Narodowa” i „Książki dla Wszystkich”.

— Nieboska Komedya, ze wstępem według historii literatury prof. St. Tarnowskiego i objaśnieniami. „Biblioteczka narodowa” i „Książki dla Wszystkich”.

Krasnowolski A. i Niedźwiedzki Wł. Słownik wyrazów staropolskich.

Król K. i Nitowski J. Historia literatury polskiej, wyd. V.

Mickiewicz A. Głaur, przekład z Byrona z wstępem i objaśnieniami. — „Biblioteczka narodowa” i „Książki dla Wszystkich”.

— Wybór utworów lirycznych, ze wstępem i objaśnieniami w czterech częściach. „Biblioteczka narodowa” i „Książki dla Wszystkich”.

Minkiewicz R. Pochodzenie człowieka. „Książki dla Wszystkich”.

— Rozwój życia i ziemi. „Książki dla Wszystkich”.

